ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ ๔๖/๒๕๖๙

เรื่อง หลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจการให้บริการ
เครื่อง White-label Smart Machine

---

๑. เหตุผลในการออกประกาศ

เนื่องจากการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจผ่านการใช้โครงสร้างพื้นฐานทางการเงินร่วมกัน รวมถึงการให้บริการดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้มีช่องทางการเข้าถึงบริการเงินสดที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล สอดคล้องตามบริบทด้านการชำระเงินของประเทศในแต่ละพื้นที่และช่วงเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะช่วยลดต้นทุนการให้บริการและการดำเนินงานของระบบการชำระเงินของประเทศโดยรวม และก่อให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ การบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม ความปลอดภัยทางระบบสารสนเทศ และการคุ้มครองผู้ใช้บริการเพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างปลอดภัย ต่อเนื่อง และยั่งยืน

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ถือปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากการปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ

๒. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ตามความในประกาศฉบับนี้

๓. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

๔. เนื้อหา

๔.๑ นิยาม

ในประกาศฉบับนี้

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

“เครื่อง White-label Smart Machine” หมายความว่า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับฝากเงิน ถอนเงิน หรือถามยอดเงินคงเหลือ กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งมีการเชื่อมต่อกับระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ (Inter-institution Fund Transfer System) ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการภายใต้ชื่อ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ ของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“เครื่องอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ตู้หรือเครื่องสำหรับฝากเงิน ถอนเงิน หรือถามยอดเงินคงเหลือ ที่ผู้ใช้บริการสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองโดยอัตโนมัติ เช่น เครื่องถอนเงินสดอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine: ATM) เครื่องฝากเงินสดอัตโนมัติ (Cash Deposit Machine: CDM) เครื่องฝากและถอนเงินสดอัตโนมัติ (Cash Recycling Machine: CRM)

“ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ” (Inter-institution Fund Transfer System) หมายความว่า ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยการกำหนดระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

“อำนาจควบคุมกิจการ” หมายความว่า การมีความสัมพันธ์ในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ดังนี้

(๑) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในนิติบุคคลเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น โดยรวมถึงการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในนิติบุคคลของคู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตัวการหรือตัวแทนด้วย

(๒) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคล โดยรวมถึงการมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลของคู่สมรส บุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตัวการหรือตัวแทนด้วย

“ผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ” หมายความว่า

(๑) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการ หรือการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจ

“ธปท.” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๔.๒ หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine

ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามประกาศ ธปท. ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ ประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk) ประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เพิ่มเติมใน ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๒.๑ ด้านฐานะทางการเงิน

(๑) มีส่วนของผู้ถือหุ้นไม่ต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ธปท. จะพิจารณาลงโทษปรับ หรือจะสั่งการเป็นรายกรณี เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการและสาธารณชน หรือเพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจมีการปรับปรุงหรือแก้ไขฐานะทางการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

นอกจากนี้ เพื่อดูแลฐานะทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจให้มีความมั่นคงน่าเชื่อถือ รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ ธปท. เห็นควรกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลกรณีผู้ประกอบธุรกิจมีส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑.๑) เมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหนังสือชี้แจงเหตุผลต่อ ธปท. ถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขภายใน ๓๐ วันนับแต่วันสิ้นไตรมาส ทั้งนี้ ธปท. อาจสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแผนการปรับปรุงหรือแก้ไขฐานะและผลการดำเนินงาน พร้อมกำหนดเงื่อนไขอื่นด้วยก็ได้

(๑.๒) เมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ของทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ธปท. จะพิจารณาสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแผนการปรับปรุงหรือแก้ไขฐานะและผลการดำเนินงาน โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการสั่งการ พร้อมเสนอแผนการดังกล่าวต่อ ธปท. เพื่อให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ธปท. อาจพิจารณาสั่งการเพิ่มเติมหรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขอื่นไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่จัดทำแผนแก้ไขฐานะ หรือแผนไม่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. หรือไม่สามารถดำเนินการตามแผนหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ธปท. จะพิจารณาสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๑.๓) เมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ธปท. อาจพิจารณาสั่งระงับการให้บริการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่ ธปท. พิจารณาเห็นว่า ผู้ประกอบธุรกิจมีฐานะทางการเงินหรือมีการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศ ธปท. จะเสนอรัฐมนตรีพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาต

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ (๑)

(๒) ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังต่อไปนี้ และจัดทำรายงานการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง พร้อมทั้งจัดส่งรายงานดังกล่าวให้ ธปท. ตามวิธีการ รูปแบบ ความถี่ และระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดไว้ในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรายงานข้อมูลด้านการชำระเงินต่อ ธปท.

(๒.๑) สินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรง

ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ณ สิ้นวัน ในแต่ละเดือน ไม่ต่ำกว่าผลรวมของค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจและต้นทุนทางการเงินในช่วง ๑๒ เดือนก่อนหน้าวันที่ต้องเริ่มดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ๓ เดือน โดยต้องเริ่มดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องภายใน ๖ เดือนนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ ได้แก่ ต้นทุนบริการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายทางบัญชีที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด สำหรับต้นทุนทางการเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

(๒.๒) คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องที่ใช้สำหรับการดำรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ (๒.๑) ต้องเป็นสินทรัพย์ประเภทเงินสด เงินฝาก หรือตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลาง ซึ่งปราศจากภาระผูกพัน (Unencumbered) หรือสินทรัพย์อื่นที่มีสภาพคล่องตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ การวัดมูลค่าตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลาง ให้ใช้มูลค่าตามราคาตลาด (Mark-to-Market Price) หรือมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

๔.๒.๒ ด้านธรรมาภิบาล

(๑) มีกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการอย่างน้อย ๑ คน ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการให้บริการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์หรือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อย ๑๐ ปี

(๒) มีกรรมการสัญชาติไทยอย่างน้อย ๑ คน ที่ทำงานในประเทศไทยและสามารถติดต่อได้

ในกรณีมีเหตุให้กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง จนเป็นเหตุให้ไม่มีกรรมการที่มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งกรรมการซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(๓) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจควบคุมกิจการ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องขอความเห็นชอบจาก ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ก่อนดำเนินการ โดยต้องชี้แจงรายละเอียดการประเมินผลกระทบ และความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบ โดย ธปท. จะพิจารณาภายใน ๔๕ วันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ทั้งนี้ ธปท. อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายกรณีด้วยก็ได้ หรือสั่งระงับเป็นการชั่วคราวหรือเพิกถอนความเห็นชอบในภายหลังด้วยก็ได้ หากพบว่ามีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งไว้ต่อ ธปท. หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ (๒) และข้อ (๓)

๔.๒.๓ ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย

(๑) การให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ของผู้ประกอบธุรกิจต้องครอบคลุมการดำเนินการทั้งกระบวนการ (End-to-End Operation) เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยในเรื่อง ดังนี้

(๑.๑) การจัดหาและติดตั้งเครื่อง White-label Smart Machine

(๑.๒) การจัดหาและเติมเงินสดในเครื่อง White-label Smart Machine

(๑.๓) การจัดหาและประมวลผลระบบประมวลผลกลาง (Host System) เพื่อทำหน้าที่ประมวลผลและเชื่อมต่อธุรกรรมไปยังระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ

(๑.๔) การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงเครื่อง White-label Smart Machine รวมทั้งการมีฮาร์ดแวร์ (Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software) ที่ได้มาตรฐานสากล ทั้งในด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัย

(๒) นอกเหนือจากการให้บริการฝากเงิน ถอนเงิน หรือถามยอดเงินคงเหลือกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถให้บริการอื่นเพิ่มเติมผ่านเครื่อง White-label Smart Machine ได้ ดังนี้

(๒.๑) บริการในลักษณะเดียวกันกับที่เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถดำเนินการได้ เช่น การเบิกถอนเงินสดด้วยบัตรเครดิต การถอนเงินจากบัญชีที่ออกโดยสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในต่างประเทศ การโอนเงิน การรับชำระเงิน การเติมเงิน การให้บริการพิสูจน์และยืนยันตัวตน

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบธุรกิจประสงค์จะให้บริการอื่นเพิ่มเติมตามข้อ (๒.๑) ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับบริการดังกล่าวตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชนให้ ธปท. ทราบเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่เริ่มให้บริการดังกล่าว

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องแจ้งให้ ธปท. ทราบตามข้อ (๒.๑)

(๒.๒) บริการสนับสนุนอื่น โดยต้องเป็นบริการที่ไม่ขัดแย้งต่อนโยบายของ ธปท. กฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ไม่ผิดศีลธรรม และต้องไม่กระทบต่อบริการหลักของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine อันได้แก่ การฝากเงิน ถอนเงิน หรือถามยอดเงินคงเหลือ รวมทั้งต้องไม่เป็นการรบกวนการทำธุรกรรมของผู้ใช้บริการ ตลอดจนไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อันอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine อันเป็นธุรกิจหลักของผู้ประกอบธุรกิจหรือต้องไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการชำระเงินโดยรวม

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบธุรกิจประสงค์จะให้บริการอื่นเพิ่มเติมตามข้อ (๒.๒) เช่น การเป็นตัวแทนขายสินค้าหรือบริการ หรือการโฆษณาสินค้าหรือบริการทั่วไป ต้องขออนุญาตก่อนเริ่มให้บริการดังกล่าวเป็นรายกรณี โดยชี้แจงหลักการ เหตุผล และการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการพิจารณาให้ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งในการพิจารณา ธปท. จะให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย ธรรมาภิบาล และการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นหลัก โดย ธปท. จะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายกรณีด้วยก็ได้ หรือหากพบว่ามีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งเพื่อขออนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ธปท. มีอำนาจสั่งการในการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ให้แก้ไข สั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนการอนุญาตในภายหลัง

หากบริการตามข้อ (๒.๑) และ ข้อ (๒.๒) เป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาต ขึ้นทะเบียน หรือจดแจ้ง ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มประกอบธุรกิจหรือให้บริการดังกล่าว รวมทั้งต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลธุรกิจหรือบริการดังกล่าวด้วย

(๓) ดูแลให้ธนบัตรที่ให้บริการจากเครื่อง White-label Smart Machine ไม่มีธนบัตรปลอมและเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพธนบัตรของ ธปท. ทั้งนี้ กรณีที่ต้องมีการเติมเงินสดในเครื่อง White-label Smart Machine ธนบัตรที่ให้บริการต้องมาจากศูนย์จัดการธนบัตรของ ธปท. หรือศูนย์เงินสดที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. เท่านั้น

(๔) กำหนดเป้าหมายในการให้บริการที่สามารถประเมินและวัดผลได้ และอย่างน้อยต้องรักษาระดับความพร้อมใช้งานของการให้บริการ (Service Availability) ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการเงินสด ให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๕ ของจำนวนเครื่อง White-label Smart Machine ที่ให้บริการทั้งหมด

(๕) กรณีที่จะเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล นอกจากต้องแจ้งให้ ธปท. และผู้ใช้บริการทราบล่วงหน้าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับแล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันก่อนเริ่มดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย ๒ ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(๖) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราว หรือเกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine นอกจากต้องแจ้งให้ ธปท. และผู้ใช้บริการทราบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับแล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการ ดังนี้

(๖.๑) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราวอันเกิดจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนเริ่มดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย ๒ ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(๖.๒) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราวซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง ที่ไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบทราบโดยเร็วนับแต่เวลาที่หยุดให้บริการชั่วคราว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย ๒ ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(๖.๓) กรณีเกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ซึ่งรวมถึงการถอนหรือย้ายเครื่อง White-label Smart Machine ออกจากจุดที่เคยให้บริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งผู้ใช้บริการทราบโดยเร็ว โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเปิดเผยไว้ ณ จุดให้บริการแต่ละแห่งก็ได้ พร้อมทั้งแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย ๒ ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(๗) นอกจากต้องรายงานข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับแล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำและนำส่งรายงานข้อมูลต่าง ๆ ตามวิธีการ รูปแบบ ความถี่ และระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรายงานข้อมูลด้านการชำระเงินต่อ ธปท. รวมทั้งตามที่ ธปท. ร้องขอ

๔.๒.๔ ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

(๑) จัดให้มีชื่อหรือสัญลักษณ์ทางธุรกิจบนเครื่อง White-label Smart Machine ที่ให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการทราบว่าเป็นการให้บริการฝากเงิน ถอนเงิน หรือถามยอดเงินคงเหลือผ่านเครื่อง White-label Smart Machine โดยต้องไม่ก่อให้เกิดความสับสนหรือความเข้าใจผิดว่าเป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการภายใต้ชื่อ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ ของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(๒) ดำเนินการวางเครื่อง White-label Smart Machine ตามแผนการวางเครื่องที่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. หรือตามที่ ธปท. ได้อนุญาตให้เปลี่ยนแปลง และแจ้งความคืบหน้าผลการวางเครื่องดังกล่าวให้ ธปท. ทราบตามวิธีการ รูปแบบ ความถี่ และระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรายงานข้อมูลด้านการชำระเงินต่อ ธปท.

กรณีที่จะเปลี่ยนแปลงแผนการวางเครื่อง White-label Smart Machine ให้ผู้ประกอบธุรกิจขออนุญาตต่อ ธปท. ก่อนดำเนินการ โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น การประเมินผลกระทบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการพิจารณาให้ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน โดย ธปท. จะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายกรณีด้วยก็ได้ หรือหากพบว่ามีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งเพื่อขออนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ธปท. มีอำนาจสั่งการในการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ให้แก้ไข สั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนการอนุญาตในภายหลัง

อนึ่ง กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็นที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถดำเนินการตามแผนการวางเครื่อง White-label Smart Machine ที่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. ผู้ประกอบธุรกิจสามารถดำเนินการวางเครื่อง White-label Smart Machine ตามสมควรแก่เหตุได้ โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตเปลี่ยนแปลงแผนการวางเครื่อง White-label Smart Machine ต่อ ธปท. ตามวรรคสองก่อนดำเนินการดังกล่าว จนกว่า ธปท. จะพิจารณาไม่อนุญาตหรือสั่งการเป็นอย่างอื่น โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการขออนุญาตต่อ ธปท. โดยไม่ชักช้า

นอกจากนี้ ธปท. อาจสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนแปลงแผนการวางเครื่อง White-label Smart Machine ได้ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเงินสดของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเงินสดของประเทศ หรือการบริหารจัดการให้มีช่องทางการเข้าถึงเงินสดของประชาชน

(๓) การกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นสำหรับธุรกรรมการฝากเงิน ถอนเงิน หรือถามยอดเงินคงเหลือ ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๓.๑) การกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นที่เรียกเก็บจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ (Interchange Fee) จะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นไปตามหลักการ ดังต่อไปนี้

(๓.๑.๑) สอดคล้องกับต้นทุน และต่ำกว่าค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นตามข้อตกลงร่วมกันเป็นการทั่วไประหว่างผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ เมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมในลักษณะเดียวกัน

(๓.๑.๒) มีความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ

(๓.๑.๓) สนับสนุนให้สามารถให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ได้อย่างยั่งยืน และ

(๓.๑.๔) สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine หรือการบริหารจัดการเครื่อง White-label Smart Machine

นอกจากนี้ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่เรียกเก็บดังกล่าว ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้ง ธปท. ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วันก่อนดำเนินการ โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น หลักการและแนวทางการกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่เปลี่ยนแปลง พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน ทั้งนี้ ธปท. อาจให้ผู้ประกอบธุรกิจส่งข้อมูลเพิ่มเติมทักท้วง หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการด้วยก็ได้ โดยในการดำเนินการดังกล่าว ธปท. จะแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจทราบ

(๓.๒) การกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ (End User Fee) ให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ (Industry Practice) สำหรับการให้บริการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ชื่อ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ ของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(๔) การทำธุรกรรมฝากเงินหรือถอนเงินผ่านเครื่อง White-label Smart Machine จะถือว่ามีผลเสร็จสิ้นสมบูรณ์ (Finality) เมื่อผู้ประกอบธุรกิจได้ออกหลักฐานการให้บริการฝากเงินหรือถอนเงินเป็นลายลักษณ์อักษรหรือหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือหลักฐานอื่นใดที่สามารถใช้อ้างอิงการทำธุรกรรมได้ และส่งให้แก่ผู้ใช้บริการหลังการทำธุรกรรมเสร็จสิ้น โดยหลักฐานดังกล่าวต้องมีข้อมูลที่เพียงพอและเหมาะสม โดยมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๔.๑) ชื่อผู้ประกอบธุรกิจ

(๔.๒) จำนวนเงินและรายละเอียดของการทำธุรกรรม โดยอาจระบุเป็นชื่อย่อหรือรหัสก็ได้ รวมถึงรายละเอียดที่อ้างอิงถึงผู้ใช้บริการ

(๔.๓) วัน เดือน ปี และเวลาที่ทำธุรกรรม

(๔.๔) ข้อความแสดงผลของการทำธุรกรรม

ทั้งนี้ กรณีที่เครื่อง White-label Smart Machine มีปัญหาหรือเกิดเหตุขัดข้องในการให้บริการฝากเงินหรือถอนเงิน โดยไม่สามารถออกหลักฐานการให้บริการดังกล่าวได้ และผู้ใช้บริการได้รับความเสียหายจากการใช้บริการดังกล่าว ให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการตรวจสอบพร้อมทั้งจัดเก็บเอกสารหรือหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการยืนยันว่าผู้ประกอบธุรกิจได้ดำเนินการจัดการกับปัญหาหรือเหตุขัดข้องดังกล่าวอย่างเหมาะสมและโดยเร็วภายในระยะเวลาที่ผู้ประกอบธุรกิจกำหนด

(๕) คำนึงถึงความสามารถของผู้ใช้บริการในการเข้าถึงบริการเครื่อง White-label Smart Machine รวมทั้งดูแลให้ผู้ใช้บริการที่ควรได้รับความช่วยเหลือ เช่น ผู้พิการ ได้รับความสะดวกในการใช้บริการให้เหมาะสมตามสมควร

(๖) กำหนดให้มีช่องทางในการติดต่อศูนย์ช่วยเหลือในการใช้บริการ (Help Desk) ที่เครื่อง White-label Smart Machine โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ประกอบธุรกิจที่มีไว้เฉพาะสำหรับการแจ้งปัญหาหรือข้อขัดข้องในการใช้บริการเครื่อง White-label Smart Machine โดยช่องทางดังกล่าวต้องสามารถใช้งานได้จริงและมีเจ้าหน้าที่คอยรับเรื่องตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง

๔.๓ การขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศฉบับนี้ โดยมีเหตุจำเป็นหรือพฤติการณ์พิเศษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบในการให้บริการอย่างต่อเนื่องหรือต่อความน่าเชื่อถือของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ผู้ประกอบธุรกิจสามารถยื่นขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว พร้อมชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นต่อ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด โดย ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้

๕. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙

วิทัย รัตนากร

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย